

SUMMORUM PONTIFICUM

(Niet-officiële vertaling uit het Latijn)

De zorg van de Pausen is tot op heden altijd geweest dat de Kerk van Christus aan de Goddelijke Majesteit een waardige cultus opdraagt “tot lof en glorie van Zijn naam” en “tot welzijn van Zijn gehele heilige Kerk.”

Sinds onheugelijke tijden alsook in de toekomst dient het principe bewaard te worden “volgens hetwelke elke particuliere Kerk met de universele Kerk moet overeenstemmen niet enkel wat betreft de geloofsleer en de sacramentele tekenen, maar ook wat betreft de universeel van de apostelen en van de ononderbroken overlevering ontvangen gebruiken, die bewaard dienen te worden niet enkel om fouten te vermijden, maar ook om de integriteit van het geloof verder te geven want de wet van het bidden (*Lex orandi*) van de Kerk beantwoordt aan haar wet van het geloven (*Lex credendi*).”¹

Onder de Pausen die zulke geboden zorg bewezen hebben, munt uit de naam van de heilige Gregorius de Grote die ervoor gezorgd heeft dat zowel het katholieke geloof als ook de schatten van de cultus en de cultuur die de Romeinen uit de voorafgaandelijke eeuwen verzameld hadden, overgeleverd werden aan de nieuwe Europese volkeren. Hij beval de vorm van de Heilige Liturgie –zowel van het Misoffer als van Goddelijke Officie-, zoals deze in de Stad [Rome] gevierd werden, vast te stellen en te bewaren. Zij ondersteunde op zeer grote wijze de monniken alsook de monialen die streden onder de regel van Sint-Benedictus, en die overal door de verkondiging van het Evangelie door hun leven tevens deze zeer heilzame zin van de Regel illustreerden “dat niets boven de dienst aan God te verkiezen is.” (cap. 43) Op deze wijze heeft de Heilige Liturgie volgens de gebruiken van de Romeinen niet enkel het geloof en de vroomheid maar ook de cultuur van vele volkeren bevrucht. Het staat onwankelbaar vast dat de Latijnse Liturgie van de Kerk, met haar verschillende vormen in alle eeuwen van de christelijke tijd, zeer vele heiligen in het geestelijke leven gestimuleerd heeft en zovele volkeren in de deugd van de godsdienst versterkt en hun vroomheid bevrucht heeft.

Verscheidene andere Pausen hebben in de loop der eeuwen er bijzondere zorg aan besteed opdat de Heilige Liturgie deze taak nog werkzamer zou vervullen, onder wie de Heilige Pius V uitmunt. Op aansporen van het Concilie van Trente heeft hij met grote pastorale ijver de gehele cultus van de Kerk vernieuwd, de uitgave verzorgd van de verbeterde liturgische boeken “naar de norm van de Vaders hervormd” en deze tot gebruik van de Latijnse Kerk gegeven.

Onder de liturgische boeken van de Romeinse Ritus steekt het *Missale Romanum* boven alle andere uit. Het is in de stad Rome ontstaan en heeft in de volgende eeuwen geleidelijk vormen aangenomen die grote gelijkenis vertonen met degene die in meer recente tijden geldt.

“Ditzelfde doel hebben de Pausen in de volgende tijden nagestreefd toen zij het nieuwe aan het oude aanpasten en de riten en liturgische boeken vastlegden en vervolgens aan het begin van onze eeuw een meer uitvoerige vernieuwing aangevat hebben.”² Zo handelden onze

¹ *Institutio generalis Missalis Romani*, Editio tertia, 2002, 397

² Johannes Paulus II, Apostolische brief *Vicesimus quintus annus* van 4 december 1988, Nr. 3: AAS 81 (1989) 899.

Voorgangers Clemens VIII, Urbanus VIII, de heilige Pius X³, Benedictus XV, Pius XII en de zalige Johannes XXIII.

In recentere tijden echter drukte het Tweede Vaticaans Concilie de wens uit dat, met de geboden inachtneming en eerbied tegenover de goddelijke cultus, deze opnieuw zou worden hervormd en aangepast aan de noden van onze tijd. Door dit verlangen bewogen keurde Onze voorganger Paus Paulus VI de hervormde en gedeeltelijk vernieuwde liturgische boeken goed; overal ter wereld, vertaald in vele volkstalen, zijn zij door de bisschoppen alsook de priesters en gelovigen gewillig ontvangen. Johannes Paulus II heeft de derde editie van de *editio typica* van het Romeinse missaal bekrachtigd. Op deze wijze hebben de Romeinse Pausen ervoor gezorgd dat “dit als het ware liturgische gebouw ... wederom schitterend zou verschijnen met waardigheid en harmonie.”⁴

In sommige regio's echter waren en blijven niet weinige gelovigen met grote liefde en gevoel verbonden met de vroegere liturgische vormen die hun cultuur en hun geest zo grondig doordrongen hebben zodat Paus Johannes Paulus II, bewogen door de pastorale zorg van deze gelovigen, in het jaar 1984 met het bijzondere indult “Quattuor abhinc annos”, ontworpen door de Congregatie voor de Goddelijke Eredienst, de mogelijkheid gaf om het Romeins missaal, uitgegeven door Johannes XXIII, te gebruiken; wederom in het jaar 1988 spoorde Johannes Paulus II, met als motu proprio gegeven apostolische brief “Ecclesia Dei”, de bisschoppen aan om deze mogelijkheid rijkelijk en overvloedig, tot welzijn van alle gelovigen die erom vroegen, aan te wenden.

Nadat Onze voorganger Johannes Paulus II reeds de dringende beden van deze gelovigen nauwkeurig afgewogen had en ook Wij geluisterd hebben naar de Vaders Kardinalen in het consistorie dat op 23 maart van het jaar 2006 heeft plaatsgehad, na alles rijp overwogen te hebben en de Heilige Geest aanroepen te hebben en vertrouwend op de hulp van God, beslissen Wij met de huidige apostolische brief het volgende:

Art. 1. Het *Missale Romanum*, gepromulgeerd door Paulus VI, is de gewone uitdrukking [*ordinaria expressio*] van de *Lex orandi* van de Katholieke Kerk van de Latijnse ritus. Echter het *Missale Romanum*, door de heilige Pius V gepromulgeerd en door de zalige Johannes XXIII opnieuw uitgegeven, dient beschouwd te worden als de buitengewone vorm [*extraordinario expressio*] van dezelfde *Lex orandi* van de Kerk en dient wegens het eerbiedwaardige en oude gebruik ervan de gepaste eer te genieten. Deze twee uitdrukkingen van de *Lex orandi* van de Kerk zullen in geen geval leiden tot een verdeeldheid in de *Lex credendi* van de Kerk; ze zijn immers twee gebruiken van de éne Romeinse ritus. Het is dus toegestaan om het Misoffer volgens de door de zalige Johannes XXIII gepromulgeerde en nooit afgeschafte *Editio typica* van het Romeins missaal van het jaar 1962 te vieren als buitengewone vorm van de liturgie van de Kerk. De voorwaarden van de voorafgaandelijke documenten “Quattuor abhinc annos” en “Ecclesia Dei”, opgesteld voor het gebruik van dit missaal, worden als volgt gewijzigd:

Art. 2. In Missen die zonder volk gecelebreerd worden, kan elke katholieke priester van de Latijnse ritus, seculier of regulier, of het Romeins missaal uitgegeven door de zalige paus Johannes XXIII in het jaar 1962 of het Romeins missaal, gepromulgeerd door paus Paulus VI

³ Ibidem.

⁴ Heilige Paus Pius X, Apostolisch schrijven „Motu Proprio“ *Abhinc duos annos* van 23 oktober 1913: AAS 5 (1913) 449-450; cfr. Paus Johannes Paulus II, Apostolische Brief *Vicesimus quintus annus*, Nr. 3: AAS 81 (1989) 899.

in het jaar 1970 gebruiken en dit elke dag behalve tijdens het Heilig Triduum. Voor zulk een viering, volgens het éne of het andere missaal, heeft de priester geen toestemming nodig van de Heilige Stoel noch van zijn Ordinarius.

Art. 3. Indien gemeenschappen van instituten van het gewijde leven en gezelschappen van apostolisch leven –hetzij van pauselijk of diocesaan recht- het wensen om bij de conventsvieringen oftewel ‘gemeenschapsvieringen’ in het eigen oratorium de Heilige Mis volgens de editie van het Romeins missaal, gepromulgeerd in 1962, te vieren, dan is dit toegestaan. Indien een individuele gemeenschap of een geheel instituut of gezelschap deze vieringen dikwijls, gewoonlijk of permanent wil doen, dan is de zaak van de hogere oversten om naar de norm van het recht en volgens de wetten en particuliere statuten te beslissen.

Art. 4. Tot de vieringen van de Heilige Mis zoals vermeld in art. 2 kunnen, *servatis de iure servandis*, ook christengelovigen die uit eigen beweging daarom vragen, toegelaten worden.

Art. 5. § 1. In de parochies waar op stabiele wijze een groep van gelovigen bestaat die de vroegere liturgische traditie aanhangen, dient de pastoor hun verzoek om de Heilige Mis te vieren volgens de ritus van het Romeins missaal, uitgegeven in 1962, gaarne te ontvangen. Hij dient er op toe te zien dat het welzijn van deze gelovigen harmonisch overeenkomst met de gewone pastorale zorg van de parochie en, onder de leiding van de bisschop volgens canon 392, onenigheid te vermijden en de eenheid van de gehele Kerk te bevorderen.

§ 2. De viering volgens het missaal van de zalige Johannes XXIII kan plaatsvinden op wekdagen; op zondagen en feestdagen kan echter slechts één zulke viering gehouden worden.

§ 3. Voor de gelovigen en de priesters die dit verlangen dient de pastoor tevens vieringen toe te staan in deze buitengewone vorm voor bijzondere omstandigheden zoals huwelijken, begrafenissen en gelegenhedsvieringen zoals bv. bedevaarten.

§ 4. Priesters die het missaal van de zalige Johannes XXIII gebruiken, moeten bekwaam zijn en niet door het recht gehinderd.

§ 5 In kerken die geen parochiekerken of conventskerken zijn, is het zaak van de rector van de kerk om toelating omtrent het bovenvermelde te verlenen.

Art. 6. In missen volgens het missaal van de zalige Johannes XXIII die gecelebreerd worden met volk kunnen de lezingen tevens in de volkstaal verkondigd worden, gebruik makende van edities die door de Heilige Stoel erkend zijn.

Art. 7. Indien een groep gelovigen, zoals vermeld onder art. 5 § 1., niet het gevraagde van de pastoor bekomen hebben, dienen zij hiervan de diocesane bisschop in te lichten. De bisschop wordt nadrukkelijk verzocht om aan hun wensen te voldoen. Indien hij in zulke viering niet kan voorzien, dient de zaak doorverwezen te worden naar de Pauselijke Commissie “Ecclesia Dei”.

Art. 8. Een bisschop die wil voorzien in deze verzoeken van de christengelovigen maar omwille van verschillende redenen verhinderd wordt, kan de zaak toevertrouwen aan de Pauselijke Commissie “Ecclesia Dei” die hem raad en hulp zal geven.

Art. 9. § 1. De pastoor, na alles goed overwogen te hebben, kan de toestemming geven om de oude ritualen te gebruiken voor het toedienen van de sacramenten van doopsel, huwelijk, biecht en ziekenzalving indien dit voor het welzijn van de zielen aanbevelenswaardig is.

§ 2. Aan ordinarii wordt de faculteit gegeven om het sacrament van het vormsel te vieren volgens het oude Romeinse *Pontificale* indien dit voor het welzijn van de zielen aanbevelenswaardig is.

§ 3. Clerici *in sacris constitutis* hebben het recht om het Romeins brevier te gebruiken, gepromulgeerd door de zalige Johannes XXIII in 1962.

Art. 10. Het is het recht van de ordinarius van een bepaalde plaats om, indien hij dit opportuun acht, een personele parochie op te richten volgens can. 518 voor vieringen volgens de oude vorm van de Romeinse ritus en een rector of kapelaan te benoemen *servatis de iure servandis*.

Art. 11. De Pauselijke Commissie “Ecclesia Dei”, opgericht door Johannes Paulus II in 1988⁵, vervolgt het uitoefenen van haar taak. Deze Commissie zal de vorm, taken en normen hebben die de Paus het wenst toe te bedelen.

Art. 12. Deze Commissie, naast de faculteiten die zij reeds geniet, zal de autoriteit van de Heilige Stoel uitoefenen, wakende over de observantie en de toepassing van deze disposities.

Wij bevelen dat al wat door Ons in deze motu proprio gegeven Apostolische Brieven beslist is, rechtskracht heeft en gelding heeft en vanaf 14 september van dit jaar, op het Feest van de Verheffing van het Heilig Kruis, in acht genomen wordt.

Gegeven te Rome, bij St. Pieter, op de zevende dag van de maand juli 2007, in het derde jaar van Ons Pontificaat.

Benedictus PP. XVI

⁵ Cfr. Paus Johannes Paulus II, Apostolisch schrijven „Motu Proprio” *Ecclesia Dei afflictata* van 2 juli 1988, Nr. 6: AAS 80 (1988) 1498.